Numĕrul 20. Adaus la Numĕrul 107 al „Dreptăţii“ din 14 (26) Maiu 1894. Anul I.

FOAIA DE DUMINECĂ
A ḌIARULUI „DREPTATEA“.

Editor: **Dr. Cornel Diaconovich.** | Redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisce.**

Gimnasiul român gr. or. din Braşov.

Icoana de faţă representă pompoasa zidire a gimnasiului superior român gr. or. din Braşov.

Acest falnic institut de cultură românesc la graniţa rĕsăriteană intre România şi monarchia noastră este zidit in suburbiul românesc Scheiu. El este zidit in periodul din 1851—1854 de Românii din Braşov, in frunte cu neuitatul protopresbiter prim de atunci Ioan Popasu.

Peatra fundamentală a fost pusă in 29 Septemvre n. 1851, ḍiua s. Sofii in presenţa nemuritoriului episcop de atunci al Transilveniei Andreiu baron de Şaguna, reposat in anul 1871 ca Archiepiscop şi Mitropolit al Românilor din Transilvania şi Ungaria. Meritele ce şi lea căştigat acest inalt prelat pentru progresul bisericesc şi cultural al Românilor din Transilvania şi Ungaria vor fi in veci neperitoare!

După scuturarea jugului de sclavia zidirea gimnasiului din Braşov a fost o manifestaţiune viuă a dorului şi a boldului Romanimei spre libertate şi cultură naţională.

Ne restringem de astadată a reproduce după directorul G. C. Bellissimus următoarele referitoare la unele personage marcante ce au jucat rol de frunte la intemeiarea şi intărirea acestui institut. El scrie:

Nĕcasurile năvăliră asupra poporului român; îl inhăţară in ghiarele lor, îl apăsară, îl infrânseră, îl ingenunchiară şi-l degradară până la ticăloasa stare, de a purta jugul sclăviei timp de mai mulţi seculi . . .

Eată ce ne spune in aceasta privinţă şi fericitul metropolit Andreiu Baron de Şaguna:

„Eu insumi mărturisesc, că ne pare tuturor foarte greu, că nu putem arĕta nici un monument vechiu măreţ in eparchia noastră, insĕ nu pentru aceea, că doară străbunii nostri nu ar fi fost oameni harnici, ci pricina sĕrăciei noastre de astăḍi este aceea, că mâna cea vrăşmaşă şi pizmaşă ne-au răpit toate, câte ne-au fost mai sânte şi mai preţuite. Au batjocorit şi au pedepsit pe metropoliţii nostri pentru credinţa şi evlavia lor cătră legea lui Christos; ne-au răpit metropolia, ne-au nimicit episcopiile, mânăstirile şi ne-au răpit bisericile; au gonit şi prigonit pe preoţii şi tot poporul; pe preoţii şi pe poporenii nostrii i-au silit a da ḍeciuală la preoţi de alte religii; i-au adus la o stare sufletească, a căreia pĕcat nu va puté lesne espia“ etc.

Grozave nenorociri! Insĕ Românul totuşi nu a perit!

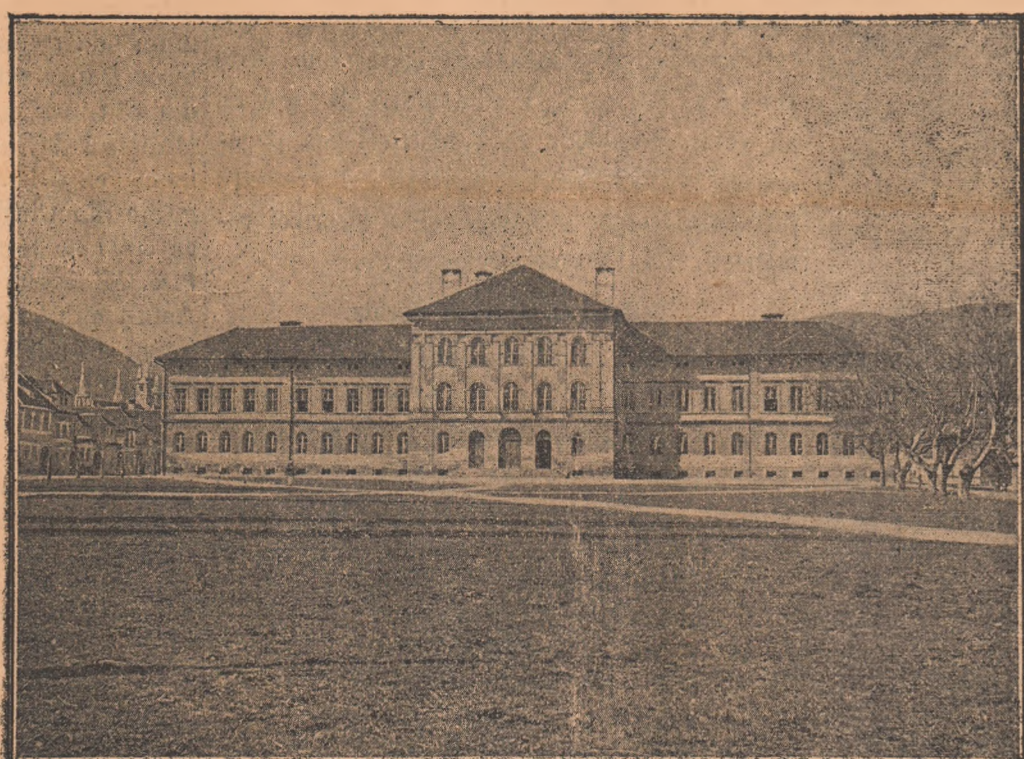
Dar prin ce mijloace şi-a putut neperitoriul român intre atâtea atacuri infernale elupta esistinţa sa?

Prin simplitatea in traiul vieţii, la care se deprinsese; prin munca cea grea, la care mai avea drept, — insĕ carea îl făcea tot mai vênjos; prin tăria sa de spirit, carea îi ajuta, a se reculege; prin strînsa ţinere la religiunea sa străbună şi la dulcea limbă şi la dragile obiceiuri ale scumpei sale naţiuni.

Aceste insuşiri fericite, aceste virtuţi mărețe nu numai că l'au putut sprigini intru a se smulge din braţale peirii, ci incă i-au ajutat a se ridica, a se lumina şi — după cum ḍice Psalmistul — „a-şi renoi, ca ale vulturului, tinereţele sale!“ . . . .

Constantin I. Popasu.

Vechiu comerciant român, epitrop parochial al bisericei gr. or. din Cetatea Braşovului, membru al delegaţiunilor şcolare, al comunităţii Braşovului, al comitetului administrativ Jugaian, al comitetului gremiului român, membru fundator al Associaţiunei transilvane şi al mai multor societăţi de binefacere, repausat la 2 (14) Iunie in etate de 68 ani şi inmormêntat la 16 Iuniu cu pompă şi solemnitate rară.

Un lucru ridică pe acest muritor in mijlocul semenilor sĕi, un lucru îl pune intre cei mai distinşi fii ai naţiunei sale: iubirea şi alipirea de naţiune, jertfirea aproape a intregei sale averi pe altarul bisericei şi al naţiunei române

Nu este mare această avere, intre imprejurările noastre insĕ, ea este destul de considerabilă şi, pentru nenumĕratele noastre lipse ardĕtoare, un adevĕrat balsam alinător. Mare este dragostea, cu care rĕposatul a depus'o pe altarul neamului sĕu.

Constantin I. Popasu este al treilea şi cel din urmă din familia Popasu, bine cunoscută, care a trăit aici in Braşov, vĕr bun cu fraţii Ioan Popasu, fostul episcop al Caransebeşului, şi Constantin Popasu, fostul preşedinte al Eforiei şcoalelor române din Braşov. El a fost unul dintre cei mai harnici neguţători români, purtând negoţ mai ântêiu in Bucureşti, după aceea in Braşov, ear in timpul din urmă, cam de 15 ani, retras cu totul dela afaceri, toată activitatea şi-a consacrat'o pentru interesele bisericei şi ale şcoalelor române de aici din Braşov. Ca epitrop al bisericei române din Cetatea Braşovului, ca administrator al averii acestei biserici şi ca administrator al fondului Jugaian, Const. I. Popasu a fost model de corectitate, model de administrator. De averile publice, concredute lui, s'a interesat mai mult ca de ale sale proprii. Asta o recunoaştem toţi, cari am avut norocirea a petrece cu el impreună. Rĕmas de timpuriu vĕduv şi neavênd copii proprii, a adoptat ca fiiu sufletesc pe un nepot al soţiei sale, care şi el remasese orfan in cea mai fragedă etate. Atât de fiiul sĕu adoptiv, cât şi de numeroşii sĕi nepoţi, Const. I. Popasu s'a ingrijit ca un adevĕrat părinte, contribuind cu sume insemnate la creşterea lor.

Pentru aceste calităţi frumoase a fost iubit şi stimat de toţi, cu cari venia in atingere.

Mândru de numele Popasu, el a mai adaus o nestimată la coroana de lauri a acestei familii ilustre.

Ultimele sale dispoziţii, făcute cu puţine ḍile inainte de moarte, sunt o dovadă esemplară despre iubirea sa neţĕrmurită pentru cultura şi inaintarea naţiunei noastre . . . „fac ce pot . . .“

Afară de legatele pentru rudenii, rĕposatul a testat aproape 20 mii franci numai pentru scoli şi instituţiuni culturale române.

Pe lângă acestea, pentru zidirea bisericei din Cetate, a lăsat diverse alte pretensiuni.

Eată pentru ce scopuri sfinte şi-a testat Const. I. Popasu cea mai mare parte din averea sa.

Eată de ce preşedintele Eforiei scoalelor române a putut esclama in cuvêntarea rostită la inmormêntarea lui C. I. Popasu: „Iubite nene Costache, eată-ne toţi Românii din Braşov, fără deosebire de posiţiune şi ocupaţiune, impreju-ţi, pĕtrunşi de cea mai profundă durere. Ştim ce ai fost pentru noi in viaţă, ştim şi cât am perdut ducându-te de la noi. O singură mângăere ni-a rĕmas, că tot nu ne-ai părăsit cu totul. Esemplul, ce ni-l'ai dat, va fi cu noi, esemplu de Român, care jertfesce totul pentru neamul sĕu.“

Da, model a fost in viaţă, model a rĕmas şi după trecerea din viaţă.

Dee Ceriul, ca jertfele rĕposatului sĕ aducă roade insutite, ear nobilul sĕu exemplu sĕ fie, pentru noi toţi, un stimul vecinic de dragoste şi alipire cătrĕ poporul din care ne-am născut!

Intêmplări de preste sĕptĕmână.

Procesul Memorandului in Cluşiu.

Nu se ştie de bună seamă dacă procesul Memorandului poporului românesc ce se ţine acum in Cluşiu se va sfêrşi sau ba in sĕptĕmâna aceasta a treia de când s'a inceput.

Cu durere trebue se insĕmnăm, că cei cu puterea din Budapesta au făcut şi acea, că monarchul nostru nu a primit in audienţă pe deputaţia de trei plugari români H e r l e a, T r i f şi O n i ş o r. Pe acestia i-a trimes miile de popor adunat la Cluşiu pentru ca sĕ se plângă la Domnul ţĕrii de nedreptăţile şi prigonirile ce se fac Românilor de către stăpânirea ungurească. Insĕ deputaţia română a găsit uşa inchisă şi de astădată şi nu a avut cui sĕ se plângă.

Dară frica şi groaza celor nedrepţi şi pĕcătoşi trebue se fie mare. Sufletul apĕsătorilor trebue se fie tare neliniştit şi tulburat. Ei iute şi de grabă au făcut ca satul românesc Mânăştur sĕ se topească in oraşul Cluşiu. Atunci cred ei că nu vor mai fi Români in Mănăştur, că atunci Românii nu vor mai veni la Cluşiu ne avĕnd ei unde durmi. Ce lucruri silnice de rîs!

Dară pĕcătoşii in patima lor oarbă s'au pus şi au mai şi scornit câte toate neadeveruri şi invinuiri grele contra Românilor. Au strigat şi au scris că Românii din Ardeal sunt gata de revoluţiune şi aşteapă numai semnul sĕ se scoale armaţi şi se ucidă pe toţi Ungurii, cu mic cu mare, ca pe neşte pui ne năpârcă.

Capii pĕcătoşilor s'au spăriat şi mai rĕu şi acuma ei cer dela stăpânire ca gendarmii şi armata sĕ se sporească in Ardeal şi se numească pentru Ardeal un comisariu crăiesc cu plină putere nemarginită, pentru ca pe această cale se pună Românilor pumnul in gură şi, bag seamă, astfel se-i molcomească şi se-i impace.

Noi credem că este greşită calea de a impăca cu sila, cu pumnul, cu infricarea pe poporul românesc aşa greu vătămat şi aşa afund amărît. Tocmai poporului românesc trebue se cadă tare greu astfel de păţĕnii aḑi după luptele şi jertfele sale in sânge şi avere dela anul 1848 incoace. Este bine dară se ni le insemnăm toate...

Căsĕtoria civilă a doua oară.

Guvernul după trânteala din casa magnaţilor s'a pus şi a dat din nou dietei spre desbatere proiectul sĕu de lege despre căsĕtoria civilă. Dieta, adecă maioritatea stăpânirii a ascultat şi de astadată şi a primit acea lege cu maioritatea de voturi. Insĕ maioritatea de astadată a fost mai mică. Apoi nici insufleţirea, nici curagiul n'au fost aşa mare. S'au dăbălăsat foarte cei ce-şi inchipuiau că ei pot face tot ce vreau ei.

Legea va ajunge dară a doua oară şi in casa magnaţilor. Şi mulţi cred, că casa magnaţilor şi a doua oară va respinge acel proiect de lege şi va da guvernului o trânteală. A treia oară apoi nu va mai avé poftă se dee ţĕrii legi păgâne contra voinţei popoarelor creştine ale ţerii.

Este insĕ tare dureros, că domnii deputaţi de legea românească pre cum este B e l e ş, S z e r b, V u i a şi Dr B o g d a n au votat şi a doua oară pentru legea păgânească, adecă contra dorinţii şi credinţii intregului popor românesc şi a bisericei româneşti. Ce uscături frumoase...

Tulburări mari in Sêrbia.

In sfêrşit trebue se mai insemnăm un lucru mare din Sêrbia. In această ţară mică vecină cu noi ferbe groaznic şi in tot ceasul poate isbucni rescoala poporului necăgit. Tinerul craiu Alexandru, cu sfatul pribegului sĕu tată Milan, a luat in mâna sa toate drepturile ţĕrii, pentru că e frică că îşi va perde tronul şi corona. Lucrurile in Sêrbia dară sunt aḑi foarte incurcate şi incordate.

Aşa se intêmplă totdeuna când Domnul ţĕrii nu vré se asculte popoarele sale, ci face numai ce-i place lui şi alor sĕi.

Cronică.

Jertfele beţiei, negrigii şi nepriceperii. Din C h i s e t e u ni se scrie că Ioan P i s t r u i şi Constantin R a d u l e s c u, oameni de altcum de treabă şi gazde bune in Chiseteu, au luat imprumut 300 fl de la un domn din Timişoara. Ei insĕ n'au fost bagseamă acuraţi şi prompţi cu plătirea intereselor şi in 13 Maiu creditorul a vêndut spre coperirea pretensiunii sale mici doi cai, douĕ staloage, o cociă şi sculele de casă ale datoraşilor pentru un bagatel de vro 15 fl de şi acele obiecte intre fraţi au preţuit preste 300 fl v. a. In adevĕr este mai mult ca fapta unui vampir şi a unei hiene a stoarce şi a ruina astfel poporul, dară şi datoraşii de ce nu grigesc mai bine dacă soartea i-a impins tocmai in mâna astorfel de oameni, cari numai prin ruinarea poporului se pot susţiné.

Orientare şi informaţiune de model. In foile patriotice cetim sub „Românii topiţi“ următoarele: In ḑiua procesului „Memorandului“ de acum din Cluşiu, ministrul de interne frapat ceteşte in foi, că la pertractarea din Cluşiu s'au presentat 30,000 de Români. Ministrul devine nervos. Când pune foaia din mână, eacă i-se inmanuează un raport telegrafic din Cluşiu de la primarinl de acolo că 3000 de Români s'au infăţoşat la petractare. Ministrul resuflă mai uşor. Trei mii! Asta-i alta. Asta nu-i ceva deosebit, dară totuşi e mult! Şi cugetând el că ce sgomot şi gălăgie vor face acolo trei mii de Români acuma, eacă intră servitoriul şi ii dă o altă depeşă privată de la un concredut al sĕu, care raportează că in oraş au sosit 1500 de Români. La aceasta ministrul se inveseleşte

---

FOIŞOARA.

Cântece ostăşeşti.

— Culese de I. Pop Reteganul. —

Cine aude gura mea
Poate şti, poate vedea
Că p'aicea n'oiu şedea.
Bunu-i locu p'aicea
Ducem'oiu şi l'oiu lăsa;
Şi bunu-i locu p'aici
Că se 'ncalţă cu opinci
Dacă te duci de aicea
Te 'ncalţă 'ntr'almintrelea
Şi te 'ncalţă cu păpuci
Şi-ţi dă drumul se-l apuci!

—

Cobori doamne pe pămênt
De veḑi maicele cum plâng;
Maicele după fiuţi
Fetele după drăguţi
Surorile după fraţi
Neveste după bărbaţi!

—

Eu mĕ duc codru rĕmâne
Plânge frunḑa după mine
Nu ştiu plânge frunḑa ori ba,
Ştiu că plange măicuţa
Căntă-mĕ maică cu dor
Că ţi-am fost maică fecior
Ţi-am scos pluguţ din ocol
Ţi-am făcut mândru ogor,
Da-'n ogor mi-am sĕmănat
Tot grâuţ de primăveară
Sĕ se coacă pân' la veară
Se-mi faci maică meringioară
Că mĕ duc in altă ţeară.
Şi cin' fură şi omoară
Tot trăeşte-'n a lui ţeară
Eu, maică, pintr'o greşeală
Cât se es din a mea ţeară,
Eu, maică, pintr'un pĕcat
Cât se es din al meu sat!

—

Poartă mândră ce-i purta
Numai nu te mărita;
Poartă struţ de măgieran
Şi mĕ mai aşteaptă un an,
Poartă struţ de rujmalin
Şi m'aşteaptă că ear vin
Num'atâta zăbovesc
Până murgu-mi potcovesc
Cu potcoave de aramă
Sĕ trec podul fără vamă
Se ştie toţi că-s cătană!

—

Puişor de la pădure
Du-te la maica de-i spune
De m'ai are un băeţel
Se nu-l blasteme pe el,
Pue-i capul sub picior
Se nu ducă atâta dor
Se nu bată ţĕrile
Ca lupul pădurile,
Se nu-'mble din ţeară-'n ţeară
Ca lupu-'n pădurea rară,
Se nu-'mble din sat in sat
Ca şi lupul cel turbat.

Din Rodna.

—

Frunḑă verde earbă creaţă
Scoli mândră de dimineaţă
Şi-mi bagă bucate-'n straiţă
Şi vină de mĕ petreci
Tot d'aici până la Beci
Din Beci la Italia
C'acolo mi staţia.
Num'atâta-mi pare mult
Până-mi es la drum făcut,
Num'atâta-mi pare greu
Până es din satul meu,
Num'atâta-mi pare seară
Până es din a mea ţeară;
Când la graniţă ajung
Stau şi inapoi mĕ uit:
Vai tare m'am strĕinat
De Ardeal şi de al meu sat!

Din Banpătac.

deplin şi-şi caută de lucru. D'apoi o miiă de Români nu-i mult! Nu-i de lipsă de nici un feliu de dispoşiţiuni preventive. Dară in cele din urmă acolo este acum şi marele poliţist Iekelfalussy, consiliariu ministerial. Eacă soseşte şi de la el o depeşă, in care raportează că in oraş sunt 150 de Români. Ministrul surise cu dulce vĕdênd cum se topesc de iute Românii. Dară numai puţin a suris. S'a spăriat la cugetul că dacă Românii se vor topi aşa de rapid, apoi cea mai mare parte a Ardealului remâne fără poporaţiune. — N'aibe grige nici ministrul, nici foile patriotice. Această teamă dorită a lor nu se va implini aşa curênd.

Patrioţi fricoşi. Din incidentul procesului Memorandului neşte patrioţi din Zerneşti, lângă Braşov, s'au spăriat rĕu şi de frică au strigat câte toate asupra Românilor. Deci ca sĕ nu le fie aşa frică, mai marii cârmuitori de acolo au trimis la Zerneşti o mică oaste de husari şi gendarmi. Acestia vĕdênd că n'au absolut nici un motiv de a sta in spatele Zerneştilor de dragul unor spărioşi, in 10 Maiu n. s'au dus de unde au venit. Acum foile patriotice sunt necăgite că Zerneştenii de ce n'au omenit cu vin de pelin şi cu plăcinte clatite pe husari şi pe gendarmi.

Ucidere in Chesinţiu. La un ospĕţiu in Chesinţiu, comitatul Timiş, tinerul Petru Guran a provocat un scandal şi in decursul certei a străpuns cu un cuţit pe mirele Dimitrie Oprea care la moment cădù mort. Se dice că Guran a comis această faptă din jalusiă, pentru că mireasa a fost cândva amanta lui.

Sinuciderea unui cassariu. In Cluşiu a făcut mare sensaţiune, că dl Csermák, cassariul cassei de păstrare ajutătoare din Cluşiu, s'a sinucis tăindu-şi gâtlanul cu cuţitul.

Jăfuirea unui oficiu de dare. In seara din 14 Maiu n. a. c. făptuitori necunoscuţi au intrat in localul oficiului de contribuţiune din Jászberény, au descuiat cassa şi au furat bani gata in sumă de 15.000 fl. Foarte curios este că oficiul de dare este in zidirea poliţiei şi că gingaşii jăfuitori au luat numai bancnotele de câte 1000, 100, 50 fl. eară de cele de câte un floren nici nu s'au atins.

Mare deosebire. Din incidentul procesului Memorandului din Cluşiu foaia „Budapesti Hirlap“ scrie intr'un raport al sĕu că e mare deosebire intre preoţii români şi intre cei maghiari. Preoţii maghiari dacă sunt de altă confesiune nici la o masă nu se pun la mâncare şi la beutură. La Cluşiu insĕ protopopii gr. orientali cu barbe lungi şi cu brâne roşii şed la olaltă pe banca acusaţilor cu Lucaciu, preotul catolic. La noi discordiă, la ei concordiă.

Foc in Surdeşti. Alaltăeri a erupt in comuna Surdeşti, comitatul Caraş-Severin, un foc infricoşat care a nimicit 15 case. Dauna se urcă la mai multe mii de floreni. Mai multe familii au rĕmas fără adăpost şi au ajuns la sapă de lemn.

Nenorocire in Domaniu. Din Reciţa se raportează că in despărţĕmêntul Almaşi a băilor de stat din Domaniu a cădut din corfă lucrătoriul Valeriu Colojora tocmai când era sĕ se sloboadă jos in despărţĕmênt. Nefericitul a rĕmas cu capul sdrobit mort. Verosimil s'a lovit cu capul de un stêlp din apropiere.

Carnea vitei impuşcate. In Arad s'au inceput la măcelăria comună sistema nouă de a impuşca in cap vita de tăiat. Publicului nu-i place de loc această sistemă pentru că după spusa specialiştilor, in urmarea acestui nou sistem carnea devine cu mult mai neagră şi mai rea de cât cum este carnea vitei tăiate după sistema vechiă. Stricarea cărnei provine dela inchiăgarea sângelui in carne. Apoi vita nici de chinuri nu scapă, pentru că mai nainte totuşi trebue sĕ o ameţiască cu loviturí de sĕcure. O deputaţiune de şepte măcelari deci s'a presentat la primariul şi i-a declarat, că intre astfel de impregiurări, măcelarii nu mai sunt dispuşi a trânti vitele prin impuşcătură.

Un oficiant necredincios. Oficiantul Kovács Károly, aplicat la magazinul de lemne erarial din Seghedin, n'a putut da seamă de 2100 fl. v. a. bani erariali. Oficiantul necredincios fu dus in prinsoare, lăsând in desperare numĕroasa sa familiă nevinovată. Kovács avea pe lângă cuartir şi lemne gratuit incă şi un venit anual de 1000 fl., insĕ nu i-a ajuns pentru că a fost beutoriu şi cărţaş.

Tresnită de fulger. In 16 Maiu n. s'a descărcat asupra Şiriei o furtună mare, cu tunete şi fulgere dese. Tinera nevastă a lui Pavel Toader, care lucra in câmp s'a scutit sub un pom contra ploii şi a grindinei. Din intêmplare tresnetul s'a slobodit asupra acelui pom, l'a sferticat şi a lovit şi pe nenorocita nevastă, care la moment a remas moartă locului.

Boală de porci. In Becicherecul-mic şi in Bessenova-nouă a erupt in mod epidemic boala de gât intre porci. Pentru ambele comune s'a dispus contumaţul.

Icoană culturală. In şedinţa dietei din 17 Maiu n. deputatul apponist Paul Draculici a intrerupt pe ministrul Szilágyi. La aceasta guvernamentalul Micloş a strigat: Trebue aruncat afară! Eară Draculici sărind iritat a timbrat această strigare cu cuvêntul neruşinare! Sfêrşitul a fost duel cu săbii. Micloş a fost foarte greu rănit.

Grindină mare. Din Ciacova ni-se raportează, că in 17 Maiu n. a. c. la trei oare d. a. s'a descărcat asupra hotarului Ciacovei o grindină ne mai pomenită. Tempestatea a ţinut o oară intreagă şi a nimicit toate culturele de pe hotarul Ciacovei numit „Şota“ intre Ciacova şi Voitec. Paguba este foarte mare.

Cele mai nouĕ căi ferate in Torontal. In şedinţa representanţei oraşului Panciova din 11 Maiu n. s'a primit propunerea cu mare maioritate de voturi de a iniţia construirea unor linii nouĕ de căi ferate intrĕ Petrovoselo-Panciova şi Bavanişte-Franzfeld. Planul şi proiectul de spese este deja gata.

Meetingul catolic din Sillein. Marele meeting al catolicilor din Ungaria de sus s'a ţinut in 14 Maiu n. a. c. in Sillein (Jolna) sub presidiul contelui Zichy Nándor. Au participat la 10,000 persoane din toate ţinuturile Ungariei superioare şi au protestat contra reformelor politice-bisericeşti ale guvernului. Seara a fost banchet cu 300 tacâmuri.

Durerea şovinismului. Foile din Budapesta publică ştirea, că din incidentul căderii proiectului de lege despre căsĕtoria civilă in

Cele trei inele.

A fost odată ce a fost, a fost un impĕrat şi avea o fată foarte frumoasă, pre care o iubia ca pe ochii din cap. Odată s'a intêmplat că a venit in cetatea, unde şedea impĕratul acela, un bălaur mare şi ameninţă pe oameni aşa: Eu pe toţi vĕ mânânc, dacă nu-mi făgăduiţi că pe de aḑi in ḑece ani îmi daţi pe fata impĕratului. Ce se facă bieţii oameni? de frică făgăduiră că preste ḑece ani vor da smeului pe frumoasa fată de impĕrat. Bietul impĕrat cu fiica lui din minutul acela erau mai morţi de jale şi de supĕrare. Multe nopţi le petrecură nedormiţi, multe ḑile numai in plâns şi fără nici o nădejde şi mângăiere; numai bălaurul le era inaintea ochilor in ori-ce vreme. Odată se culcă fata supĕrată şi plângênd ca totdeuna şi visă un vis care nu-l spuse la suflet de om. Bunului ei tată insĕ i-a ḑis numai atâta: Eu m'oiu mărita după un tinĕr care mi-a aduce un inel de la impĕratul soarelui, unul de la impĕratul lunei şi unul de la impĕratul vêntului. După ce audí impĕratul aceasta dorinţă a fetei sale, numai decât trimise cărţi in toate părţi şi revaşe in toate oraşe că şi-a mărita fata după voinicul ce ar fi in stare a-i aduce trei inele, unul de la impĕratul soarelui, unul de la impĕratul lunei şi altul de la impĕratul vêntului. Vestea se lăţi iute prin ţeară şi ajunse până la un voinic zdravĕn şi frumos care-şi luà inima 'n dinţi şi merse la curţile impĕrăteşti unde intêlnind pe fata impĕratului şi vĕḑindu-o cât e de frumoasă îşi puse 'n gând că cu ori ce preţ se-i fie muere. Deci îi şi spuse gândul apoi plecà la drum, dute, dute, ca omul cu gânduri multe, dar nime nu-i ştia spune unde şede impĕratul soarelui, al lunei şi al vêntului. Odata innoptà intr'o pădure mare şi deasă şi pe o stâncă inaltă zări pe fata pădurii. Cum o vĕḑù — cum o voi se o tulească la fugă, dar ea incă-l zări şi-i ḑise: Hai inapoi, ori te fac tot ferferiţe! Tinĕrul se intoarse inapoi şi merse aţă la fata pădurei; ce vrei, tot una-i era acum; de fuge — îl prăpădeşte; de stă locului şi o ascultă — te miri ce o mai fi. Ear fata pădurii, vĕḑêndu-l infricat ii ḑise: Ştiu eu bine ce gânduri te pase, voinice, şi-ţi pot ajuta se câştigi cele trei inele, dar hai mai intâiu de mĕ lă pe cap. Şi se puse tinĕrul şi pieptenă pĕrul cel lung a fetei pădurei, care ajungea până in fundul părului. De câte ori petrecea pieptenele prin pĕrul cel lung şi negru, totdeuna tuna şi fulgera de fierbia vĕzduhul. După ce o gătà de pieptenat, ii ḑise fata pădurii: Eată aci-ţi dau un pĕr din capul meu; rĕmâi insĕ aci până mâne seară. Acuşi vor vení vacile cele negre ale impĕratului lunei; atunci mergi cu pĕrul meu acesta inaintea lor şi ia un inel din cornul lor. Des de dimineaţă vor vení vacile cele albe ale impĕratul soarelui; cu acele ear fă aşa. Mai târḑiu vor vení vacile cele galbine ale impĕratul vêntului, cu aceste incă vei face aşa. Cu vorbele aceste dădù tinĕrului un pĕr din capul ei şi sĕ făcù nevĕḑută.

Şi cum îi prorocise fata pădurii, aşa se intêmplă. Preste noapte veniră in pădure vacile cele negre ale impĕratului lunei, toate aveau in coarne mulţime de inele scumpe de aur şi tinĕrul scoase pĕrul fetei pădurei spre ele şi indată steteră locului de-şi putù lua un inel şi-l puse in buzunar. In ḑiua următoare veniră vacile cele albe ale impĕratului soarelui, şi dela una din corn ear luà tinĕrul un inel şi-l pusĕ in buzunar. Mai tĕrḑiu veniră vacile cele galbine ale impĕratul vêntului şi făcù tinĕrul tot ca mai nainte. Acum avea el tustrele inelele, ce le poftise fata impĕratului, deci se puse pe drum către casă şi mergênd aţă la curţile impĕratului, ḑise fetei: „Îţi aduc cele trei inele, ce le ai poftit; acum cred că ni-om cununa. Fata luà cu bucurie cele trei inele scumpe şi ḑise: Acum bucuroasă mĕ cunun cu tine, şi — de va vrea Dḑeu — chiar se vină smeul — nu avem de a ne teme de el. Bĕtrânul impĕrat făcù o nuntă impĕrătească şi din minuta aceea fata lui purtă pe deget inelul dela impĕratul lunei.

După un an de ḑile fata impĕratului avù

casa magnaților locuitorii români din Beiușiu au iluminat ferești le lor. Românimea apoi a cutreerat in frunte cu musica stradele orașului cântând „imnul impĕrătesc“ spre cea mai mare indignare a maghiarimei.

Alianța slovacă-română armată. Patrioticele din Budapesta publică că pe 200 de recruți români din comitatul Bistrița Năsĕud i-au detașat la regimentul nr. 14 de honvedi din Trencin, pentru ca se suplinească lipsa de recruți de la acel regiment. Spunăne dară acuma patrioticele că pe lângă toate batjocurile ei cine inaintează alianța slovacă-română d. e. in casul de față?

Atentat contra unui protopretor. In Aranyos-Maroth (Ardeal) notariul substitut Markó János a pândit in mijlocul piațului pe protopretorele Dr. Kiss Mihály și a tras in el de trei ori dintr'un revolver insĕ nu l'a nimerit, căci protopretorele a luat'o la fugă și a scăpat in castelul lui Migazzi. După aceea Markó s'a presentat insuș tribunalului și a predat revolverul. Atentătoriul la moment a fost deținut. Intrebat fiind a rĕspuns că a comis această faptă in stare foarte agitată din desperațiune pentru multele vexațiuni și persecutări ce a trebuit sĕ sufere de timp indelungat din partea superiorului sĕu protopretor. Markó este om sĕrac și capul unei familii numeroase.

Atac de albine. Pe hotarul comunei Pesac comitatul Torontal, un roiu mare de albine a atacat o herghelia de cai; pe trei mânzi i-a rănit foarte grav, ear' pe un armăsariu minunat in preț de 500 fl. v. a. l'au ucis.

Un joc al naturei. In curtea unui econom din Chichinda-mare o găină a clocit pe mai multe ouĕ; din un ou a ieșit un pui cu patru picioruțe și patru aripioare bine desvoltate. Babele dedate la credință deșartă numai de cât au stins viața bietului pui de frica celui necurat. Cei mai cuminți insĕ au păstrat puiul mort intr'o sticlă cu spirt și-l depun la museu in folosul științelor.

Plutași nenorociți. In jos de comuna Trebușeni, comitatul Maramurĕșului, s'au isbit pe apa Tisei doue plute de o stâncă așa in cât plutele s'au desfăcut și bieții 20 plutași, mai cu seamă tot Români, au cădut in apa afundă și numai opt inși s'au putut mântui.

Mare jăfuire de bani in Viena. In 18 Maiu s'a intêmplat in Viena, in Leopoldstadt, jăfuirea unei casse publice vertheimiane. Din cassa descuiată lotrii au jăfuit suma de 3000 fl. bani gata, eară un pachet de hărtii de valoare de 60,000 fl. nici nu l'au atins. Cercurile comercianților s'au ingrozit de mulțimea jăfurilor ce se succed așa des in stradele cele mai frecuentate.

Dăruiri. Sĕrbătoarea Dumineceí stâlparilor din 10 Aprile a. c. a fost pentru noi creștinii gr. or. din loc, de o insĕmnătate indoită, pentru că tot atunci, după finirea s. liturgii s'a sevĕrșit și sânțirea unui prapore frumos de mătasă, in valoare de **172 fl.**, procurat de către corporațiunea z i d a r i l o r și t e s l a r i l o r, și o cruce de argint china, aurită in foc, in prețiu de **26 fl.** procurată de creștina M a r i a P a p in Fodor. 'Mi țin deci de datorință in numele comunei noastre bisericești, și pe această cale, pentru donurile frumoase aduse de către numiții creștini evlavioși ale esprima cea mai călduroasă mulțămită; totodată le oftez din inimă, ca jertfele aduse din pietate către sântele aședeminte ale bisericei noastre dreptmăritoare și spre infrumsețarea ei, se fie bine primite ca tămâia inaintea Domnului; eară jertfa materială și a ostenelelor lor Părintele ceresc se-l resplătească inmiit din darurile sale cele bogate! — G i u l a - g e r m a n ă, 30 Aprile 1894. Petru B i b e r e a paroch gr. or. —

In numele comunei bisericești gr. or. din loc vin a esprima și pe această cale mulțămita cuvenită onoratului institut de credit „T i m i ș a n a“ din Timișoara pentru suma de **20 fl.** v. a. cu care a binevoit a contribuí la inmulțirea fondului nostru scolar, inființat de sus numitul institut in anul 1893. Dee ceriul ca numitul institut se infloreascä spre binele iubitei noastre națiuni. — T e m.-B r e s t o v a ț i u, la 30 Aprile 1894. Filip V u i a preot gr. or. —

George V u c, membru al comitetului nostru parochial și fiul seu Ioan Vuc ambii comercianți in comuna B o c ș a - r o m â n ă, pre lângă jertfele aduse până acum, ne-au suprins earăși cu un frumos dar pentru sânta biserică, și anume au donat un mormênt sculptat și aurit foarte frumos in preț de aproape 400 fl. v. a. Pentru această faptă deamnă de toată lauda, făcută numai din indemn intern creștinesc, venim și pre aceasta cale a esprima mulțămită iubiților nostri donători. Dee ceriul ca esemplul lor sĕ afle resunet și imitare in inimile credincioșilor. — B o c ș a - r o m â n ă, in 20 Aprile 1894. Ioan P o p o v i c i u preș. com. parochial, Demetriu P r u n e ș notariul comit. parochial. —

In numele comunei bis. rom. gr. or. din S a r a - v a l e, pentru biserica căreia au donat: Dșoara E l e n a O l a r i u din Sânmiclăușulmare, un frumos acoperemênt de „tetfrapod“, soțiile epitropilor bis. din loc, Todor B ă l ă b a n și Efta M i c u, câte un ștergar la „potir“, apoi soția credinciosului Ginga G a ș p ă r, tot din loc, un ștergar; pentru cari dăruiri frumoase și pe această cale, li-se aduce cuvenită mulțămită. Ddeu induratul sĕ li resplătească cu bine fapta-li bună! — S a r a - v a l e (Sárafalva) in sĕptĕmâna luminată 1894. Pentru comitet: S. G. A n d r o n notariul comitetului parochial.

Felurimi.

Caii care mușcă sĕ pot cu greu desvĕța de aceea znagă rea. Și nu-i nimic mai neplăcut de cât a nutri un astfel de dobitoc, lângă care nu te poți apropia decât numai cu frică. Cercat'au oamenii multe de toate sĕ desvețe pe caii mușcători de acel rĕu nĕrav, dar multă vreme numai in zădar le a fost ori ce incercare. La caii ce mușcă, ca se-și lasĕ nĕravul, și de mânia ce cuprinde pe unii posesori, le intind se muște obiecte infierbântate. Prin aceasta procedură, ce-i drept, calul lasă nĕravul mușcatului, dar și gura-i rĕmâne rănită, nu poate mânca multă vreme, slăbește, și deci nici la lucru nu-l putem pune; ne facem deci numai daună in loc de folos. Un mijloc cu mult mai bun este următorul: Disolvăm o bucată de vitriol de mărimea unei alune in ½ litră de apă și apoi in fluidul acesta punem atâta spirt de salamiac, până revine

---

un copilaș mândru și voinic, care din di in di se tot intăria și când fù de o sĕptĕmână, atât era de tare, incât aruncà in vezduh o piatră mare, că dece cai n'ar fi putut'o mișca din loc. Acum vîrî fata impĕratului in deget inelul dela impĕratul soarelui și la anul ear născù un copil care indată ce veni pe lume incepù se vorbească și se fugă ca o șopârluță in toate părțile. Când voia, puté sufla din gură așa abur fierbinte, de tot prefăcea in cenușă, pe unde ajungea. Acum vîrî fata impĕratului pe deget și inelul dela impĕratul vêntului și după un an de dile mai avù un copilaș care indată după naștere putù vorbi și âmbla. Acesta incă era năzdravĕn, căci, când voia, arunca din gură gloanțe ca din pușcă și nimeria cu ele mai repede și mai indemânate decât cu cea mai bună pușcă.

Timpul trecea și când se implinirà cei dece ani veni smeul inaintea cetății și sbierà cât îl lua gura: Unde-i fata impĕratului? Aduceți-mi-o in coace, ori vĕ mânânc pe toți! Atunci fata impĕratului își trimise pe cei trei copii inaintea smeului. Cel mai tinĕr incepù a scuipa gloanțe asupra smeului, cât îi făcură pielea numai ciur; cel mijlociu incepù a sufla atât de fierbinte, cât smeul luà foc; și cel mai mare aruncà pietrii și stânci asupra lui de tot ferferițe-'l făcură. In scurtă vreme din smeu nu mai fù decât un fum, ce se ridicà din acel loc cu gloanțe și cu stânci cu tot. Acum se bucurà poporul și de bucurià că scăpară de smeu alesĕrà pe cei trei frățini de impĕrați. Nici n'au mai cercat din acel minut nime, nici smei nici oameni, a-i supĕra ori a cerca a se bate cu ei, și când murirà, plânsĕrà oamenii după ei, căci niște impĕrați așa buni, tari și ințelepți incă n'au avut nici un neam de oameni pe acest pămênt. — i.

De când se numește femeia porumbiță.

— Poveste. —

A fost odată ca nici odată, ca pe timpul când puteai ajunge ceriul cu mâna și opri Dunărea cu gura, pe când pămêntul era cu stele, ear ceriul cu floricele și oamenii culegeau la ele, pe când lupul era pĕcurar eară uliul găinar, pe când oamenii nu erau vicleni ca acum și traiul era mai bun . . . . . pe atunci, ba nici pe atunci, fost'a fost, că de n'ar fi fost nu s'ar povesti ca un purice a plesni.

Departe, departe a fost o țară. Unde anume o fi fost țara aia, astădi deu nu se mai știe. Destul că in țara aceea trăia o impĕrătească vĕduvă și frumoasă. Ea avea trei fete, pe cari le măritase după niște impĕrați foarte avuți și vestiți. Mai avea și un fecior pe care-l iubea ca lumina ochilor. Era și drăgălaș, — batăl norocul sĕ-l bată! Mândru ca un trandafir de Maiu, blând ca razele line ale lunei, sprinten și ințelept fără seamă. Nu știa impĕrăteasa nici sfetnicii cu ce se-l mai desmierde, atât de drag și de plăcut era tuturor.

Incă de mic îl dase mă-sa la carte și pe când
Pe din sus de buzișoare
Rĕsărise mustăcioare
el știa incă pe de rost toate invĕțăturile filosofilor și cărturarilor de pe acea vreme. Când, mamă-sa impĕrăteasa, in una din dile, cu inima plină de bucurie, îi grăi așa:

— Dragul mamii, acum carte ai invĕțat cât îți poate ajunge și intrece, insĕ, ca sĕ te faci om pe deplin, cum sĕ cere dela un bărbat și mai ales dela un fiitor impĕrat, toți din toate părțile îmi spun că, trebue sĕ te duci prin lume se-ți incerci norocul și sĕ invĕți multe și mărunte d'ale ei adecă d'ale lumii, care sĕ vede că in carte nu sĕ pot scrie; — mergi dar fiule, binecuvêntarea mea te 'nsoțească, dar caută a nu zăbovi mult, adăți aminte, sufletelul meu, că mama, pre câtă vreme vei fi departe și nu știe despre tine, va fi in sîn cu dorul teu și va tot plânge!

In diua următoare, des de dimineață, feciorul de impĕrat vesel și voios își luà diua bună și plecà in lumea mare ca se-'și incerce norocul.

Și merse, merse multă lume și impĕrăție ca Dumnedeu sĕ ne ție trecând prin codrii pustii

limpede. Când voim a incepe cura, luăm un buriete (sponghiă) cât pumnul de mare — cu cât mai mare, cu atât mai bine — îl punem in apă sĕ se moaie bine, apoi îl stoarcem in pumni ca se rĕmână numai jilav, și apoi îl punem se soarbă cât va putea din fluidul cel de vitriol. Acest buriete apoi îlințepenim o leacă intr'o bâtă ori in ceva mânunchiu de mătură și apoi ne apropiem cu el in mână de calul mușcător. Calul, veḑi bine, după cum îi e nĕravul, căscă gura se ne mușce, dar atunci îi și băgăm vêrful bâtei cel cu sponghiă afund in gură și trăgênd apoi bâta, îi rĕmâne in gură sponghia cea muiată in vitriol. Gustul vitriolului fiind rĕu, metalic, ear salamiacul incă și ardĕnd o leacă, ii fac o greață calului cât nu-i mai vine se pună gura pe alt-ceva, de cât pe nutreț, și uită mușcarea. Se poate intêmpla că după aceasta cură sĕ i-se umple o leacă ceriul gurii calului, dar nu-i primejdiă, i va trece, numai câteva ḑile trebue ținut cu nutreț moale. Dacă după o incercare n'or uita nĕravul de a mușca — repetăm a doua oară; dar se fim siliți a repeta a treia oară — cu greu o cred. Mijlocul e atât de simplu și eftin, ear nĕcazul ce-l tragem cu un astfel de cal e atât de mare, in cât prea cred că ori-cine — dacă are un astfel de cal — cu bucurie va ceti acest recept și va face intocmai, ear după cercare — ne va mulțămi. — i.

Despre câne. La inceput omul și cânele vînau impreună, inteligența celui d'intâiu cârmuia iuțeala cestui din urmă, ear' lăcomia impărția câștigul comun. Cu 'ncetul inteligența preponderă și omul se făcu stăpânul cânelui, ear' cânele fu indată aplicat la slujbe, cari nu corespund nici cât de puțin cu natura lui. Eschimosul îl puse sĕ 'i tragă sania, Chinocul îl ține pentru lâna sa, ear' Insularii, cărora le lipsește vînatul, îl ingrașă, ca sĕ 'l tae. Ciobanul și-l făcu tovarĕș la păzirea turmei. Plinius povestește, că in vechime se dresau câni pentru rĕsboiu. Crantz raportează, că Eschimoșii din Groenlanda ingroapă dimpreună cu cadavrele copiilor o tidva de câne, „căci sufletul cânelui află totdeauna drumul și arată nevinovatului copil drumul spre imperiul spiritelor". Locuitorii Insulelor de foc își dresează cânii ca sĕ prindă păsările noaptea din cuiburile lor de pe stânci, și dresarea este atât de perfectă, incât o sevîrșesc aceasta cu o repejune admirabilă fără cel mai mic sgomot. Cânii Indienilor din Chonos le sunt tovarăși nedespărțiți la vînătoare și pescuit și prind peșcii cu aceeași indămânare ca și paserile. Acești câni seamĕnă foarte mult cu cânii nostri, sunt insĕ foarte inteligenți și ușor de dresat. La pescuit, doi Indieni intră in apă, ținênd plasa, ear' cânii in ocoluri mari cufundându-se in apă gonesc peșcii și 'i adună in plasă. In Elveția s'au aflat oase de câne, sgăriete de cuțit, ceea-ce dovedește, că și mai nainte, ca și acum oamenii s'au nutrit cu carne de câne. —

Economiă.

Lucrurile economului in luna aceasta.

Din April incepênd se inmulțesc ḑi pe ḑi lucrurile economului și trebue se le mâne bine se nu aștepte până l'or mâna ele pe el, că atunci va fi têrḑiu. Ca se-i fie ca o oglindă inaintea ochilor lucrurile cari cer brațe vênjoase și minte sănătoasă, vom aduce economilor nostri, de aci incepênd, la inceputul fie-carei luni, lucrurile pentru care are se fie pregătit.

Aci, că am cam intêrḑiat cu trimitera planului pentru aceasta rubrică vom aminti: 1) Ce trebuia lucrat in Aprilie și 2) Ce este de a se lucra in Maiu, ca — de cumva cineva, din deosebite cause, n'ar fi putut indeplini vre un lucru in Aprilie, se-l gate baremi la inceputul lui Maiu până nu apucă la lucrările menite pentru aceea lună.

P l i v e ș t e h o l d e l e până a nu fi cu paiu. Până holdele incă nu sunt mari, de vedem bine intre tufă și tufă de grâu ori sĕcară, se poate umbla bine preste holdă și fără de a o strica, ba și buruenele se vĕd mai bine, deci trebue plivite bărbătește, căci prin aceasta facem douĕ foloase: depărtând buruiana, nu are pămêntul de a o nutri și pre ea, ci numai tufele de sĕmênătură, cari, prin urmare vor și crește mai cu sporiu și vor fi mai rodite; depărtând buruiana, tufele de sĕmênătură n'or fi indesate in creșterea lor, nu le-a lua buruiana lumina și căldura, aerul mai bine va străbate și la âmblătit grăunțele bucatelor n'or fi așa pline de câte sĕmênțe rele. Deci: pliviți holdele; e a r b a r e a d i n h o l d ă p i e a r ă!

S a m ê n ă c u c u r u z ș i p u n e c a r t o f i! In locurile pămêntoase oamenii nostri samĕnă cucuruzul indată ce trec Blagoveștenile (Bunavestirea) adecă incepênd din 7 April st. n. ear in locurile arinoase samĕnă până după stul George 2 sĕptĕmâni. Va se ḑică, timp anumit pentru sĕmênarea cucuruzului nu este, ci se poate ḑice că intre Bunavestire și stul George se samĕnă mai mult, mai de timpuriu, ori têrḑiu după acești termini, puțin se samĕnă. Este o ḑicală veche: „Ardelene, ardelene, samĕnă mălaiu de vreme, și de foame nu te teme!" Aceasta, căci cucuruzul sĕmênat têrḑiu, îl apucă brumele toamnei necopt.

Cucuruzul iubește pămênt cât de gunoit, ca și napii de nutreț, baraboii și orzul. Dar pămêntul arinos se nu-l gunoim cu gunoiu verde, că nu vom avĕ cucuruz in el. De nu avem gunoiu putred pentru locul arinos, mai bine nu gunoim, ci punem gunoiul grămadă la capĕtul lui sĕ se putreḑască și apoi îl imprăștiem.

Cucuruzul de sĕmênță trebue se fie cel mai bun, mai bine copt și mai mășcat in grăunțe. Până nu sĕmĕna cucuruzul îl amestecăm cu sĕmênțe de bostani, cu fasole și cu sĕmênță de cânepă, din care es durhanii (handurii) adecă cânepa de sĕmênță. Nu in toate locurile pun oamenii sĕmênță de cânepă prin cucuruz, dar fasole și bostani toți pun. Sĕmênțele aceste se amestecă bine intr'o covată (troacă) așa, că luând apoi din ea un pumn de cucuruz se aflăm in el baremi 2 fire fasole, o sĕmênță de bostan și 1 de cânepă. Astfel fiind pregătită sĕmênța, după ce locul este arat bine, afund și fără greși, sĕmênăm rărut, fie cu mâna, fie cu mașina. De-l sĕmênăm cu mașina, putem face săparea intâie cu plugul, deci crutăm din spesele săpatului. — Pe marginea holdelor de cucuruz samĕnă oamenii câte un rênd de bob, care e cel mai bun mijloc pentru ingrășarea

---

și munți incă ne-umblați, ḑi de vară până 'n seară, peste noauă mări și țări, dar când era pe la asfințite și soarele nu mai avea făr' ca o suliță, ajunse intr'o pădure mare, mare cât sĕ părea că'i fără capĕt. Trei ḑile a tot mers prin ea fără ai da de capĕt sau de vr'o lăcuință omenească, când, in ḑiua a treia adecă ajunge intr'un loc unde calea se desface cruce ș'apoi ce-'i mai rĕu ca atunci? Nu ști o vei lua p'aici, te vei intoarce pe dincoaci, ori te-i ținea litcă pe cea de mijloc. Aici sĕ infundă pisica in sac, căci nu sĕ pricepea . . . . . Dar cu poate și cu doară apucă pe cea de mijloc și sĕ mai cam dusĕ până la o vreme și ajunse față 'n față cu o casă ce pe din afară sămĕna cu un bordeiu de păstor. Care nu fù bucuria feciorului nostru când zări acest bordeiu? Dar vorba ceea: nu e tot aur ce sclipește. Feciorul deșchide ușa și voiește sĕ intre in lontru, dar unde nu mi-l cuprinse o spaimă de i-se făcù pĕru măciucă in vêrful capului și se trase inapoi ca ars de foc, când zări in casă o mirăḑenie de om, cu o făulă inspăimêntătoare, cu un pĕr sburlit și cu un nas de un cot.

Mirăzenia asta de om — după cum sĕ povestește — este foarte invĕțat, este un vrăjitor vestit, care numai câteva cuvinte bolborosind te schimbă, te preface in cal sau altă bidiganie; care poate face secetă de se crepe pămêntul, și aduce ploaie de sĕ se prăpădească lumea ḑiua la ameaḑi când e senin cumu-i oul. Este un vrăjitor, care incheagă laptele in vacă și scoate apă din peatră, este . . . . . dar ce mai atâta este, este un vrăjitor mare și pace.

Feciorul nostru veḑênd bidigania aceasta, sĕ inspăimêntă foarte, se dete inapoi și voia s'o ia la sănĕtoasa, când vrăjitoriul îl agrăi:

— He voinice, nu te spăria așa iute; tu ești bun pentru mine — chiar de tine aveam lipsă — dar și eu îți voiu fi spre folos; fără de mine nu-ți vei ajunge ținta dorită nici odată. Eu știu unde și de ce umbli, — tu ai plecat adecă se-ți incerci norocul. Dacă me vei sluji pe mine cu credință un an de ḑile l'ai aflat la mine, la din contră nu-l vei afla chiar lumea toată de-ai umbla. Vrei dară sĕ me slujești?

Feciorul nostru era un tiner ne umblat prin lume, ne dedat cu necazurile, era incă așa ḑicênd „puiul mamii". Ca atare se temea sĕ nu pată ceva rĕu, prin urmare nu cuteză a se impotrivi vorbelor acestui spaimă de oameni adecă vrăjitorului, apoi socotindu-se că poate vrăjitorul are drept: poate numai la el își va afla norocul, poate dacă nu s'a băga slugă la el va da de ceva rĕu, ḑise.

— Da! voiesc.

Dar repede, vai repede se strecoară anii! Anul de ḑile trecu, și feciorului nostru in tot timpul acesta i-a mers treaba foarte bine; nimica rĕu nu i-s'a intêmplat.

In ḑiua din urmă, care era una din cele mai frumoase ḑile, vrăjitorul cheamă pe fecior la sine.

— Noa fiule, m'ai slujit cu credință și dreptate; n'am asuprați nici o tânguială. Dar osteneala așteaptă resplată; eu acum vreau se te resplătesc, vreau sĕ te cinstesc, ḑise, și luându-l de mână 'l duse intr'o pivniță ce era plină de saci incărcați cu aur, unde îi mai ḑise: du-ți din aceștea câți vei voi și ca sĕ poți duce mai mulți fieşte-care va fi de greu numai ca o peană.

Feciorul pusĕ mâna pre vre-o câți-va și eată că abea le simți greutatea atât erau de ușori.

Vrăjitorul, dup'aceea, duse pe fecior la un lac ce era in apropiere, mare și curat cu neşte apă lină de te-ai fi tot scăldat in el. La lacul acesta umblau și se scăldau in el, in o ḑi ca 'ntralta, trei porumbi cu penele de aur.

Ajunși aci, vrăjitorul prinse unul și-l dete feciorului nostru ḑicêndu-i:

— Și porumbul acesta ți-l dau ție; el este o frumoasă fată de imperat, pe care eu — fiind-că n'a voit sĕ me ia de bărbat — am vrăjito și schimbato in porumb dinpreună cu doauĕ surori ale ei.

(Va urma).

porcilor, ori samĕnă tatorcă — din care se fac mĕturile, ori că samĕnă floarea soarelui.

Cartofii (baraboii) se pun ori in mălăină (cucuruzişte) ori deosebiţi. De-i punem intre cucuruz, după ce am sĕmĕnat cucuruzul, facem urme cu sapa şi punem câte 3—4 crumpene in ele şi le acoperim cu pămĕnt. Dacă punem crumpenele in loc deosebit, atunci, după ce arăm şi grăpăm locul bine, facem urme cu sapa, ori brazde cu plugul şi, in urme punem câte 2—4 crumpene, ori pe brazdă tot câte o crumpenă ici colea şi le acoperim apoi cu pămĕnt.

Pe unele locuri, cum e d. e. pe valea Oltului in Ardeal, samĕnă foarte mulţi baraboi; şi bine fac, că-s buni la casă, parte ca nutremĕnt pentru om, parte ca nutreţ pentru animale. Fierţi toate animalele-i mănâncă, şi porcii, şi galiţele şi vacile in lături.

Dacă e secetă trebue se udăm pomii cei resădiţi in primăveară, ear scoala de pomi trebue plivită şi săpată cu sirguinţă şi ingrijire. Altoirea pomilor in crepatură, copulare şi coajă trebue făcută nesmintit cel mult până la jumĕtatea lui Maiu, de aci in colo îi trece timpul.

E timpul de a deprinde vitele cu nutreţ verde, că in grădini trifoiul şi lucerna sunt deja mărişoare, colo la stul George le prinde coasa. Se vedem insĕ ca la inceput se le dăm nutreţul verde numai amestecat cu nutreţ uscat, cu fĕn, paie ori baremi cu ogrinji, ca sĕ nu se umfle. Dimineaţa, până nu duce vitele la păşune, şi seara după ce vin, se le dăm câte o mâncăruşă de nutreţ uscat, ca sĕ nu se cufurească.

Fiind secetă, udaţi straturile cu ingrijire, că de nu, nu vor rĕsări frumos şi p'o formă, ci numai târdiu şi rar.

In hămbare trebue inturnate bucatele şi ca sĕ nu se umple de gârgăriţe pune lână nespălată in apropierea lor, căci mirosul ei le alungă. De s'au incuibat insĕ gârgăriţe, pune prin hambare crengi verdi de soc şi vor dispărea de sigur. De s'a intêmplat se se inciagă grâul in hămbare, amestecă-l cu cărbune de lemn şi după 10—14 dile îl cerne, că-şi va perde mirosul cel greu.

In sĕptĕmâna a doua după stul George samĕnă cânepa şi inul, când vedem semne de ploaie, că de nu ploauă după sĕmĕnare, cară pasĕrile sĕmĕnţa.

Omidele trebuesc nimicite cu toată sirguinţa; pe timp liniştit afumăm spre acest scop sub pomi cu peatră pucioasă pusă pe jar.

Când este cucuruzul in patru fruze trebue săpat intâia oară şi rărit ca intre patru fire sĕ se poată culca o oaiă, ear când îl săpăm a doua oară tragem moşinoiu pe lângă fie-care fir şi-'l rărim aşa, ca intre patru fire sĕ se poată culca o vacă. Cu cât e lăsat mai rar, cu atâta produce mai mult şi mai bun cucuruz.

Lucerna se coseşte când vedi că va se inflorescă, aşa-dară până nu infloare, şi se taie cam pe sus, că de se coseşte prea pe jos, piere. De suntem siliţi a o da verde la vite, trebue svĕntată şi amestecată cu nutreţ uscat, ca sĕ nu se umfle. De putem face fĕn din ea, atunci o lăsăm până se uscă de jumĕtate şi apoi o punem sus pe prepelici, unde se mai svĕntă şi uscă deplin.

In luna lui Maiu trebue se fi gata cu tăiarea ogorului; cu cât vei ara ogorul mai afund, cu atât vei putea imbuca mai mari bucăţi de pâne.

Pe la mijlocul lui Maiu sădim cele mai multe rĕsaduri de grădină: vearda, celerul, ceapa, sfeclele, napii ş. a. deci se nu ne prea intârdiem cu ele, că de vom prea intârdia, la iarnă li-vom duce dorul.

Dacă pe crengile pomilor vedem că sunt gândaci de Maiu, (cărăbuşi, bunzari) ii scuturăm des de dimineaţă când sunt amorţiţi pe frunze şi-i adunăm toţi bine. Neamurile din apusul Europei ii adună şi-i uscă in cuptoare, ear iarna-i macină şi-i amestecă printre fărină şi tĕrîţe de fac papă pe seama găinilor; se ouă foarte bine dacă li-se amestecă in nutremĕnt. Că s'a aflat pricina din care iarna nu ouă găinele; acea este că ce nu mănâncă carne, n'au rîme, vermi, insecte, muşte, cărăbuşi şi altele ce au veara; din aceasta pricină apoi neamurile mai luminate din apusul Europei fac ce fac şi iarna dau găinilor baremi odată pe di carne; fie câte un ficat mare de ceva animal, fie maţe de animale ce le iau de la măcelarii şi le dumică mĕrunt, fie baremi fărină de insecte cum sunt cărăbuşii.

Unele paseri au prins a se oua; nu lăsaţi copii se iee ouĕle ori puişorii paserilor, că prin aceea fac douĕ rele mari: 1) se deprind la crudimi; 2) ne fac daună in economie, că nimicind ouĕle şi puii paserilor ne omoară prietinii noştri cari ne curăţesc aerul de insecte şi pomii de omide; de n'ar fi paseri — n'am mânca noi poamele, ci le ar mânca omidele din floare. Deci cruţaţi paserile şi daţi preste ghiare la copiii ce âmblă după cuiburi. Că, chiar se nu ne aducă daune in economie prin nimicirea paserilor, dar se deprind la crudimi; şi ce este mai de despreţuit in lume de cât omul crud, tiran, nemilos?!! — i.

Higienă.

Ce trebue se băgăm de seamă in decursul mesei. Unora poate le-a veni a rîde, că venim a vorbi aci despre aceea ce, la părere, tot omul o ştie; că cine nu ştie mânca? Că doară, ca se putem trăi, trebue se mâncăm şi se bem, şi deci a mânca şi a bea ştie tot natul.

Se ne insemnăm insĕ bine din capul locului, că nu trăim ca se mâncăm, ci mâncăm, ca se trăim, mâncăm ca se avem putere la lucru, ca se ne păstrăm sănĕtoşi. Spre scopul acela nu va strica dacă vom lua in socotinţă cele următoare:

Sunt oameni, cari nu ştiu ce va se dică a fi flămĕnd, fiind incă de mici deprinşi a fi infundaţi cu mâncări alese; ei deci nici nu se apropie de measă nici când cu o adevĕrată poftă de mâncare, sunt pururea sătui, ghiftuiţi, imbuibaţi. Şi nimic nu e mai plăcut decât se te apropii de measa incărcată când eşti bine flămĕnd. Omul sănĕtos şi cumpĕtat simte când e flămĕnd şi când nu, ştie cât şi când are de a mânca; bolnavii şi nesaţioşii aceasta nu o ştiu. Bolnavilor şi copiilor nici când nu trebue se dăm atâta mâncare câtă celor sănĕtoşi şi cumpĕtaţi; căci cei de intâiu se pot bolnăvi şi mai rĕu, ear copii pot deveni porcoşi, adecă mâncăcioşi din seamă in afară. Trei mâncări sunt de ajuns pe di omului sănĕtos, ear copii şi bolnavii trebue nutriţi şi de patru ori pe di, dar numai cu treabă bună, nu prea ingreunaţi.

Unele regule scurte pentru cei sănĕtoşi incă nu strică:

Nu mânca nici când, când eşti iritat, mânios ori supĕrat preste mĕsură.

Mâncând cineva când e prea iritat, mânios ori supĕrat poate deveni bolnav, căci rânza nu-i poate mistui şi mâncarea i-se pune — cum dice poporul — in spate, îl apasă.

Mânâncă incet şi mestecă in gură bine bucatele, prin aceea devin mai nutritoare şi rânza putĕndu-le mistui mai uşor, te simţi mai voios, mai sprinten şi mai sănĕtos.

Nu mânca nici când mâncările prea calde, fierbinţi, că aceea strică nu numai dinţilor, dar şi stomacului, rânzei. Mulţi au căpĕtat rac in rânză, care i-a dus in groapă, numai din causă că au mâncat mâncările prea calde.

In decursul mâncărei sau nemijlocit după mâncare, nu bea apă ori altă beutură prea rece. Aceasta incă strică dinţilor.

Costul se nu-ţi fie prea sĕc; din acesta provin slăbiciuni şi morburi. Dar se nu fie nici prea gras căci, pre lângă ce culina grasă lasă testament sĕc, dar prea multele grăsimi nu sunt priincioase nici sănĕtăţii.

Nu mânca nici prea puţin, dar nici prea mult; mâncând prea puţin remâi flămĕnd şi fără voiă; mâncând prea mult, te poţi bolnăvi, seau, de şi nu te bolnăveşti, te deprindi a nu şti cât e destul şi când nu, şi devii ca un animal care in veci nu se simte sătul, ci ar tot mânca.

Beuturile spirituoase, in mĕsură mică, nu strică omului deplin crescut; copiilor insĕ sunt stricăcioase, ear cele multe şi peste mĕsură beute, strică şi omului mare, că-i atacă şi punga şi sănĕtatea.

Am mai avea multe de dis despre acest lucru, dar de asta-dată incheiem cu dicala lui Beneamin Franclin: „Lucrul şi cumpĕtarea in mâncări şi beuturi ne depărtă de doftori şi de apoteci, despre cari dice poporul nostru: „Doamne ferime se nu-mi incredinţez averea advocatului, sufletul popii, sănĕtatea doftorului şi mĕ păzeşte Doamne se nu intru in cost la poticaşu!" — i.

Cholera. In şedinţa din 16 Maiu a consiliului sanitariu austriac, consiliariul ministerial Dr. Kusy a raportat despre lăţirea cholerei. Cholera se lăţeşte in Turcia europeană şi asiatică; apoi in Rusia a ernat şi de acolo a trecut in Galiţia, unde până acuma in trei sate s'au ivit 40 de casuri, intre cari 18 mortale. In Portugalia şi Francia cholera s'a ivit in douĕ departamente. Afară de aceea aproape din toate oraşele mai mari ale Europei sosesc neincetat ştiri suspecte. In fine comisiunea a declarat că numai slaba inspecţionare sanitară şi necureţenia este vina la lăţirea cholerei; ea incă nu este epidemică, insĕ cu toate aceste este de lipsă a face toate disposiţiiunile de prevenire şi de scutire, prescrise in lege şi in ordinaţiuni, căci numai pe această cale se poate suprima lăţirea epidemică a cholerei.

Ghicituri.

61) La cap pieptene — la coadă secere — la trup pepene — la picioare rescitoare? (Cocoşul)

seau:

La trup îi un pepene — la cap îi cu pieptene — la coadă-i cu secere — cocoş boule — pricepe-te măgariule!

62) Eată-o, nu-i!? (Schinteia).

63) Troci trocite — frunde 'nfrundite — ciocane ciocănite? (Aluna).

64) Intr'un vas — e vin şi vinars — şi nu se invăluie? (Oul).

65) Rage bazna din copaci — şi s'adună boi şi vaci? (Clopotele in turn).

Têrgul de producte.

In piaţele din ţĕrile esterne comerciul s'a indreptat insĕ tendenţele preţurilor nu se urcă.

In piaţa din B p e s t a comuuicaţiunea şi comerciul e aproape ca in sĕptĕmăna trecută. Speciele de grâne principale se căutau. Ele acum cam scad in preţuri.

G r â u curat s'a adus puţin la têrg, nici era prea căutat. In sĕptĕmâna aceasta morile au favorisat puţin grâul de provenienţă indigenă, grâul străin nu prea era. Circulaţiunea sĕptĕmânei sĕ urcă la 180,000 măj metrice.

O v e s u l. A fost mai puţin căutat. S'au vêndut vr'o 2 mii de măji metrice şi se plătea, amĕsurat cualităţii, cu 5 fl. 60 cr. — 5 fl. 40 cr. per m. m.

C u c u r u z u l, s'a susţinut in preţ, in fine s'au vêndut cu 5 fl 10 cr.—5 fl 19 cr. Cucuruzul nou in Steinbruch lângă Bpesta se cumperă dacă este uscat cu 5 fl 20—5 fl 22 cruceri.

G r â u l este fluctucant. Preţurile variau cu 7 fl 00—7 fl 40 cr.

S ĕ c a r a incă sau căutat, cumpĕrătorii erau puţin reservaţi; din afară n'au sosit multe comande. Cu totul a fost o circulaţiune de 2000 măji metrice, iară preţul se stăbili in fine cu 5 fl. 42 cr. — 6 fl. 00 cr.

S ĕ c a r a de primăvară se da cu 5 fl. 50 cr. — 5 fl, 60 cr. in fine insĕ remase cu 5 fl. 50 cr. — 6 fl. 22 cr.

O r z u l de nutreţ şi de fabrici a remas staţionar cel ungar cu 5 fl. 70 cr. — 5 fl. 90 cr. cel din esterne nu era mai scump şi se lua in fine cu — 4 fl. 70 cr. cu vamă cu tot.

P ă s t ă i o a s e. Nu se prea căutau din afară; preţurile erau: P ă s u l a puţin căutată măre albă 5 fl. 50 cr. rotundă 6 fl. 25 cr. sură 5 fl. 25 cr. pistriţă 4 fl. 75 cr. pitică 7 fl. cr. M a z e r e 8 fl. 25 cr. — 9 fl. 25 ungară despoiată 16 fl. 10 cr. L i n t e, slab căutată, soiul mai slab 9 fl. mai bun şi despoiat, amĕsurat soiului şi mărimei până la 20 fl. M a c sur 28 fl. vênĕt 32 fl. C h i m i n, din ţară nu este, cel ollandez 38 fl. (Toate se pricepe, per 100 kilogramuri).

S ĕ m ê n ţ u r i. Sĕmênţă de trifoiu 70—72 fl. de luţernă 64—68 fl. măzĕriche 8 fl. 25 cr.— 8 fl. 75 cr. mohor 8 fl. 00 cr. — 8 fl. 50 (tot per 100 Kilogr.), de I i n 11 fl. 00 cr. — 12 fl. 50 cr.

G o g o.a ş e 10 fl 50— 12 fl 75.

V i c t u a l i i. Preţurile preste tot scad incă la cei mai mulţi articoli. Gâsce 4—6 fl. Găine 80 cr. — 90 cr. — 1 fl. 20 cr. Coponi 1 fl. 80 cr. şi 2 fl. 60 cr. Ciurcan 3 fl. 50 cr. = 5 fl. — cr. Reţe 1 fl. — cr. — 1 fl. 30 cr. Pui 1 fl. 20 cr. — 1 fl. 50 cr. per păreche en gros.

O a u ĕ, 50 până 52 dărabe 1 fl.

C a r t o f i (crumpiri, baraboi, mere de pămênt) au cădut cu 60 cr. la maja metrică: s'au vêndut galbini cu 2 fl. 00 cr. rosa 1 fl 60 cr. ca covrigii 2 fl 80 de fabrică 1 fl. 00 cr.

P r u n e sêrbeşti 8 fl. 30— 19 fl 20 cr. bosniace 9 fl. 37 cr. — 22 fl. 30 cr. — Lictar, 12 fl. 94 cr. — 14 fl. 50 cr. — M i e r e a destilată cu 33 fl. — C e a r a, notează 153 fl.

C e a p a in cuantităţi mari a remas cu a 4 fl. 80 — A i u l 37 fl (per 100 Kilogr.)

L â n a. Têrgul a fost bins cercetat, comunicaţiunea mai viuă ca in sĕptĕmână trecută. Lână de vară brută 91 fl. vênĕtă mai slabă 89 fl. mai bună 114 fl. defectuoasă 75 fl.

C a r n e a d e v i ţ e l. Têrgul bun. Tendenţa tare. Viţei vii 36 cr — 42 cr. tăiaţi 38 cr. — 52 cr. per Kilog. nesocotită darea de consum. — Mieii se ţin 5 fl 48 cr. — 7 fl 40 cr. părechia.

P o r c i i 44—52 cr. de chilă.

U n s o a r e d e p o r c 52 fl. 50 cr. Clisă (slanină, lard) 44 fl. — 48 fl 56 cr. amĕsurat cualităţii.

P i e i b r u t e. In sĕptĕmâna trecută s'au vêndut mai cu seamă piei de oaie, anume 6000 dărabe sêrbeşti cu 97 fl. — 2000 ardeleneşti cu 64 fl. şi 2600 macedonene cu 105 fl. per 100 kilograme.

Bursa de Budapesta din 23 Maiu 1894.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000	4%	118.60
„ „ „ „ 10.000	4%	—.—
„ „ „ „ pr. 31 Mart.		118.30
„ „ coroane ung.	4%	95.40
„ „ „ „ pr. 20 Mart.	4%	95.10
Obl. căilor fer. orient. 1876	5%	124.—
„ „ „ de stat, 1889, aur.	4 1/2	127.50
„ „ „ „ „ „ arg.	4 1/2	103.—
Obl. cu premii ung., 100.		153.50
„ „ „ „ 50,		153.50
Obl. de desdaun. regal., am., ung.,	4 1/2%	101.—
„ „ „ „ croate	4 1/2%	102.—
Bonuri rur. ung.	4%	96.—
„ „ croate	4%	99.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	145.50
„ hipot. croate, 100.,	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat, 6 luni, 100,		—.—
Datoria de stat com.. hărtia, Mai-Nov.	4 2/10	98.50
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.	4 2/10%	98.50
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul.	4 2/10%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Oct.	4 2/10%	98.50
Renta de aur austr.	4%	119.75
Datoria de stat austr. 1854. 250,	4%	150.—
„ „ „ „ 1860, 500	5%	147.—
„ „ „ „ 1860, 100	5%	159.50
„ „ „ „ 1864, 100		198.—
„ „ „ „ 1864, 50		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	4 1/2%	101.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	119.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	38.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	39.—
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	105.—

B a n c e.

Banca anglo-austriacă 120	154.—
„ pe acţii Budapestană 100	128.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	94.—
„Hermes" intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumana 80	120.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	442.—
„ „ „ pe acţii Budast. 50	54.50
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Apr.	368.50
„ industrială I ung. 150	215.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	114.—
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	119.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II. emis. 31 Mart.	237.50
„ comercială ung. pestană 500	1124.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafiă ung. 400 K.	—.—
„ „ „ „ „ 31 Mart.	246.—
„ austro-ungară 600	1034.—
„ „Unio" 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina", inst. de econ. 5%	102.50
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	100.—
„ „ „ „ „ 5%	101.—
„ „ „ „ „ 5 1/2%	101.—
„ de credit ardeleană 5%	100.—
„ „ „ „ 4 1/2% 40 ani	99.—
„ „ „ „ 4 1/2% 50 ani	98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%	102.50
„ „ „ „ „ 5 1/2%	—.—
„ „ „ „ „ 6%	—.—
„ „ „ „ „ 4 1/2%	100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
„ „ „ 106 5% 40 ani	—.—
„ „ „ „ III. emis. 5%	102.50
„ „ „ „ IV. emis. 4 1/2%	100.50
„ I. de credit din Timişoara 5%	102.—
„ I. „ „ „ „ 4 1/2%	99.50
Imprumut. bancii ung. hipotec. 4%	128.—

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100	178.50
Sorţuri din Buda 40	63.—
„ „ „ st. austr.	65.—
Sorţuri reun. „Io-sziv" 2	3.30
„ „ „ austr.	3,60
„ crucea roşie 5	12 50
„ „ „ austr.	13.50
Obligaţiunile basilicei 5	—.—
„ „ bpestan	10.75
„ „ austr.	11.—
„ crucea roşie italien. 25 lire	12,50
„ „ „ „ austr.	13.50
Instit. de cred. austr. 100	200.—
Crucea roşie austr. 10	19.50
Sorţi Pálffy 40	58.50

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.90
„ „ „ „ verig.	5.82
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.92
„ de 20 franci	9.92
20 marce	12.22
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	—.—
100 marce germ. in papir	61.15
„ „ „ de bancă pr. 31 Mart	61.05

Bursa din Bucuresci pe diua de 21 Maiu 1894.

E F E C T E	Dobêndă	SCADENTA CUPOANELOR	OFERITE cu bani gata
IMPRUMUTURI DE STAT ROMANE			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct,	102 1/2
„ amortibilă	5%	Apr.—Oct.	98 1/2
„ „ din 1892	5%	Ianuarie Iulie	97
„ „ „ 1893	5%	Ianuarie Iulie	97
„ „ 32 1/2 mil.	4%	Ianuarie Iulie	83 1/2
„ „ 50 mil.	4%	Ianuarie Iulie	83 3/
„ „ 274 mil.	4%	Ianuarie Iulie	85 1/2
„ „ 45 mil,	4%	Iunuarie Iulie	83 3/4
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung)	5%	Ianuarie Iulie	—
Obl. de Stat (conv. rur)	6%	MaiuNoembre	102
„ casei pens. a 300 lei	10	MaiuNoembre	282
IPMRUMUTURI DE ORASE			
Obl. ale com. Bucuresci 1883	5%	Ianuarie Iulie	86 3/4
„ „ „ „ 1884	5%	MaiuNoembre	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	MaiuNoembre	88 1/4
IMPRUMUTURI DE SOCIETATI			
Scris. func. rur.	5%	Iulie Ianuarie	92 3/8
„ „ urb. Bucuresci	7%	Iulie Ianuarie	101 1/4
„ „ „ „	6%	Iulie Ianuarie	100
„ „ „ „	5%	Iulie Ianuarie	86 3/8
„ „ „ Iaşi	5%	Iulie Ianuarie	79 1/4
Obl. soc. de basalt	6%	Iulie Ianuarie	92
ACTIUNI	Ultim divid.	Valoarea Nomiuala	
Banca nat. a Rom.	86	500	—
Soc. de asig. Dacia-Rom.	35	200	—
„ „ „ Naţionala	36	200	—
„ „ „ Patria	—	100	—
„ rom. de construcţiuni	15	200	—
„ de basalt	30	250	—
„pentru fabr. hârtiei	—	100	—

MONETE	OFERITE cu bani gata	S C H I M B	CURSUL
Napoleonul	—	Londra . . cek	25.23
Galbenul austriac	—	„ . 3 luni	25.12
Coroana germană (marca)	—	Paris . . cek	100.20
Lira sterlină	—	„ . 3 luni	99.70
Lira otomană	—	Francia . cek	—
Imperialul rusesc	—	„ . 3 luni	—
Florinul austriac de hârtie	—	Viena . . cek	202 3/4
Rubla de hârtie	—	„ . 3 luni	200 1/2
Aur contra argint (agiul)	0%	„nap. (scurt)	—

C E R E A L E	Greutatea in libre	OFERITE hectolitrul	S C H I M B	CURSUL
			Berlin . . cek	123.40
			„ . 3 luni	122.90
			Germania . cek	—
			„ 3 luni	—
			Amsterdam 3 luni	—
			Petersburg 3 luni	—
Grâu	60	8	Belgia . 3 luni	99.50
Porumb	60	5·75	„ . (scurt)	—
Secară	—	—	Elveţia . 3 luni	—
Ovĕs	—	—	Italia . . 3 luni	—
Orz	—	—		
Rapiţă	—	—		
Fasole	—	—		

Bursa de bucate din Budapesta.

De la 22 Maiu 1894.

Grâu de primavară	fl. 7.45 —
„ „ toamnă	fl. 7.11 —
Ovĕs de toamnă	fl. 5.71 —
„ de primavară	fl. 5.86 —
Cucuruz per Mai—Iuni	fl. 4.74 —
„ „ Iul.—Aug.	fl. 4.93 —

Tariful zonelor

pentru căile ferate de stat reg. ung.

Valid din 1 August 1891

ntre Timişoara si urmatórele staţiuni.

Preţurile comunicaţiunii-vecine:

Pentru trenurile Personal = Omnibus sĕu mestecate

Zona	I clasa	II clasa	III clasa
1	—.30 cr.	—.15 cr.	—.10 cr.
2	—.40 cr.	—.22 cr.	—.15 cr.

Staţiunile comunicaţiunii-vecine

	Zona		Zona
Beregseu	2	Szakálháza	1
Merczyfalva	2	Siag	1
Recasiu	2	Sant-András	1
Remetea	1	Jebel	2

Tariful de zone general

	Trenuri pers. omnib. sĕu mest.			Trenuri accelerate		
Zona	I clasa	II clasa	III clasa	I clasa	II clasa	III clasa
1	50	40	25	60	50	30
2	1.00	80	50	1.20	1.00	60
3	1.50	1.20	75	1.80	1.50	90
4	2.00	1.60	1.00	2.40	2.00	1.20
5	2.50	2.00	1.25	3.00	2.50	1.50
6	3.00	2.40	1.50	3.60	3.00	1.80
7	3.50	2.80	1.75	4.20	3.50	2.10
8	4.00	3.20	2.00	4.80	4.00	2.40
9	4.50	3.60	2.25	5.40	4.50	2.70
10	5.00	4.00	2.50	6.00	5.00	3.00
11	5.50	4.40	2.75	6.60	5.20	3.30
12	6.00	4.80	3.00	7.20	6.00	3.60
13	7.00	5.30	3.50	8.40	6.50	4.20
14	8 00	5.80	4.00	9.60	7.00	4.80

Consemnarea statiunilor

si a numerilor zonelor de cari se ţin acele staţiuni in comunicaţiunea cu Timişióra:

	Zona		Zona		Zona
Abony	13	Kis-Kőrős	13	Puszta-Tenyő	12
Alcsi	13	K. K. Dorozsma	8	Radna-Lippa	6
Algyő	8	Kistelek	9	Rakasdia	8
Anina	11	Kis-Szálás	12	Rácz-Szt-Péter	8
Arad	4	Kigyos	6	Remetea	1
Baja	13	Konop	7	Rekás	1
Bajmok	12	Cornea	9	Rom.-Bocşan	5
Bács Almás	12	Cŏrpa	7	Rŏszke	8
Baziasiu	8	Kŏtegyán	10	Sarkad	10
Beregseu	1	Krassova	10	Siag	1
Berzava	8	Kruşovacz	10	Sámson	10
Bichisiu	9	Curticiu	5	Sárafalva	7
Békesföldvár	8	K. Kun-Szálás	12	Soborsin	9
Bel.-Chiseteu	3	Kutvŏlgy	10	Szabadka	10
Birda	3	Lesz	12	Sofronya	4
Bikity-Borsod	12	Lizzava	10	Szajol	13
Branyitzka	12	Lŏkŏsháza	6	Szakálháza	1
Ciaba	8	Logosiu	3	Salonta	11
Csantavér	11	Maidan	9	Szarvas	12
Cs. Keresztur	13	Maros-Ilia	12	Szatymaz	8
Cséffa	12	Mehadia	11	Szeged	7
Csikeria	11	Merczyfalva	1	Szent-Audrás	1
Ciongrad	12	Mezŏberény	9	Szent-Hubert	3
Csorvás	9	Mezŏ-Keresztes	13	Szolnok	13
Detta	2	Mezŏ-Tur	11	Szŏregh	7
Deva	13	Militics	13	Stam. Moravicza	3
Fegyvernek	13	Mokrin	11	Tavankut	11
Biseric'a-alba	7	Moritzfold-Sosdia	4	T.-Szlatina	8
Félegyháza	11	Nagy-Kikinda	4	Teregova	9
F.-Vásárhely	31	Nagy-Kŏrŏs	13	Topolya	19
Gataia	3	Nagy-Szt-Miklos	7	Topletz	12
Gavoşdia	5	Nagy-Várad	13	Topolovetz	2
Gerendás	8	Német-Bocsán	5	Totvárad	6
Gertenyes	4	Német-Ság	2	T.-Szt.-Miklos	11
Gurasada	12	Nyársapót	13	Uj-Arad	2
Glogovatiu	4	Oravitia	9	Vadkert-Tuzlar	13
Gyertyámos	1	Orczyfalva	1	Valkány	7
Gyoma	10	Orosháza	10	Valizzora	5
Gyorok	5	Oroszlámos	6	Varjas	1
Gyula	9	Orsiova	12	Váradpüspŏki	4
Halas	12	O.-Bessenyŏ	6	Várad Velentie	15
H. Feketehegy	13	Ormenyes	8	Verbász-Kula	13
Baile Erculane	11	Osi	12	Verciorova	13
Horgos	9	Palics	10	Versecz	12
H.-M.-Vásárhely	9	Paulis	6	Vinga	3
Jablonicza	10	Perjámos	8	Vojtek	9
Iassenova	6	Piski	13	Zsaguzsen	5
Iám	7	Podporány	5	Zám	12
Caransebes	6	Porta Orientalis	9	Zombor	12
Cavaran Sacul	5	Puszta Bánréve	12	Zsebely	3
Kecskemét	12	Puszta-Páka	12	Zsidovin	5
Kelebia	11	Puszta-Peteri	10	Zsombolya	0
Kétegyháza	6	Puszta-Poo	12		

Toate celelalte staţiuni se ţin de zon'a 14.

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 23 Maiu 1894.

După notările societăţii „Lloyd“ din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 76 chilog. per 100 chilog.	6.12—6.15
„ „ „ 77 „ „ 100 „	6.20—6.22
Sĕcară „ „ „ „ „ 100 „	5.50—5.60
Orz „ „ „ „ „ 100 „	5.80—5.90
Ovĕs, venturat per 100 chilogr.	6.20—6.25
Cucuruz, nou „ 100 „	4.80—4.35

Invitare la prenumeraţiune.

„Foaia de Duminecă“ a diarului „Dreptatea“, apare odată pe sĕptĕmână in estensiune de cel puţin 8 pagine cu ilustrăţiuni, este intocmită pentru trebuinţele ţĕranului român şi costă

pe un an fl. 2

pe ½ an fl. 1

(„Dreptatea“ care apare in fiecare di de lucru costă 1 fl. pe lună, 12 fl. pe an. Cine abonează „Dreptatea“ capetă şi „Foaia de Duminecă“ gratuit).

Abonamentele se fac mai cu inlesnire prin mandate postale. Domnii abonenţi sunt rugaţi a insema pe cuponul mandatului foaia şi timpul pentru care trimit abonamentul, precum şi adresele lor corect şi legibil.

Adresăm inteligintei noastre rugarea, se binevoiască a recomânda poporului de la ţară abonarea acestui organ menit a contribuí la educăţiunea politică, culturălă şi economică a poporului român.

Abonamentele se trimit la adresa Administraţiunei diarului „Dreptatea“ in Timişoara. (Temesvár, Stadthausgasse Nr. 4.)

Administraţiunea.

S'a tipărit in „Institutul tipografic, societate pe acţiuni“ in Timişoara.